

Als het lesmateriaal ‘vaart en reist’

Tekst
Jaan van Aken

www.lovk.nl
www.rijdendeschool.nl

Hun scholen bieden onderwijs aan varende kinderen en kinderen die meereizen met het circus of de kermis waar hun ouders werkzaam zijn. Het onderwijs vindt plaats aan boord van schepen, in rijdende scholen, samen met ouders, via afstandsonderwijs en in samenwerking met reguliere partner- en gastscholen. Een dubbelinterview over ondernemerschap en doorzettingsvermogen.

Anita van Laren is directeur-bestuurder van LOVK (Landelijk Onderwijs aan Varende Kinderen) en Nora Booij directeur-bestuurder van Stichting Rijdende School (voor onderwijs aan circus- en kermiskinderen). Ze kennen elkaar al langer en spreken elkaar twee per jaar. ‘Om elkaar op de hoogte te houden, kennis uit te wisselen en te inspireren. De overeenkomsten zijn groter dan de verschillen’, ziet Booij. Van Laren vult aan: ‘Ouders en kinderen zijn op reis, ze staan letterlijk niet stil. Dat maakt het onderwijs dynamisch en vraagt om meer overleg met ouders en aanpassing aan hun situatie.’ Wat betekent dit voor hun organisaties? Van Laren: ‘Je beweegt met je doelgroep mee. Vragen ouders of in een bepaal-

de plaats een school kan komen, dan maken we daar een school. Lesmethodes schrijven we zelf. Het zijn ouders die hun kind aan boord lesgeven. De methodes hebben we ontwikkeld om ze een goede leidraad te bieden. Zodat een ouder duidelijk ziet welk doel een les heeft en hoe ze aan het eind de resultaten kunnen aangeven.’

Varende kinderen

Het LOVK biedt onderwijs aan varende kinderen van 3 tot 7 jaar. Het zijn ouders die met begeleiding van een mentor van LOVK het onderwijs aan boord verzorgen. Daartoe zijn twee methodes ontwikkeld: VoorSprong voor peuters en VoortVarend voor groep 1 en 2. Vanaf groep 3 of uiterlijk groep 4 gaan kinderen naar een schippersinternaat en volgen ze onderwijs op een reguliere basisschool. Daarnaast biedt LOVK samen met BSOS (Basisscholen Onderwijs Schipperskinderen) scholen en gastscholen ligplaatsonderwijs op momenten dat een schip wat langer in een van die havens ligt. ‘Ouders spelen als onze educatieve partners een grote rol in het afstandsonderwijs’, vertelt Van Laren.

Rijdende School

De Rijdende School verzorgt onderwijs aan kermis- en circuskinderen in rijdende scholen en via afstandsonderwijs. Ze hebben 21 mobiele onderwijslocaties. Daarnaast werkt de school samen met gastscholen in bepaalde plaatsen en met winterscholen waar kinderen gedurende de wintermaanden onderwijs volgen. ‘Vanuit onze visie willen we een ononderbroken ontwikkelijn bieden. Wij volgen daartoe de methode van de

Nora Booij (fotograaf Michelle Muus)

winterschool. Dit betekent onder andere dat onze leerkrachten bijvoorbeeld met vijf rekenmethodes, vijf taalmethodes en drie methodes voor aanvankelijk lezen uit de voeten kunnen. Bij afstandsonderwijs verzorgen onze leerkrachten online leerkrachtgebonden activiteiten en begeleiding bij het (samen)werken. Daarnaast hebben we kijkvragen voor ouders van jonge kinderen gemaakt om het proces te kunnen beoordelen en sturen ze net als bij LOVK filmpjes in.'

Leerlingvolgsysteem

Van Laren: 'We hebben een leerlingvolgsysteem op maat gemaakt dat aansluit bij onze methodes. Een regulier leerlingvolgsysteem past niet omdat we voor iedere leerling onderwijs op maat bieden. We zorgen wel dat we de juiste gegevens krijgen zodat er een goede trendanalyse voor de inspectie uitkomt. We hebben een mooie samenwerking met scholen langs de grote rivieren waar leerlingen heen gaan als ze wat langer op een plek zijn en we gebruiken de informatie bij de overdracht naar groep 3 of 4 in het reguliere onderwijs.'

Ook de Rijdende School heeft uit eigen middelen een leerlingvolgsysteem gebouwd. 'We kunnen onvoldoende uit de voeten met een regulier leerlingvolgsysteem, voornamelijk omdat we met wekelijks wisselende groepen op de leslocaties en vele methodes werken', verklaart Booij.

Ondernemerschap

Ondernemerschap en innovatie zijn typerend voor VBS-leden. Dat geldt ook voor de LOVK en de Rijdende School en maakt hen typische VBS-leden. 'Onze medewerkers zijn mensen die in oplossingen denken, wie hier werkt wil nooit meer weg. We zijn algemeen bijzonder en we zijn er voor een speciale doelgroep, waarmee we echt bij VBS horen. Daarnaast is het fijn dat ze bij VBS onze school goed kennen', zegt Van Laren. Booij bevestigt de meerwaarde van gekend zijn: 'Het is voor ons altijd maatwerk om aan de wet- en regelgeving te voldoen. Het is fijn als een jurist die ons kent, meedenkt wat vanuit onze bijzondere situatie de beste oplossing is. Onze medewerkers houden van afwisseling en

van uitdagingen. Of het is met nieuwe mensen binnen een paar maanden bekeken, of je haalt hier je pensioen.'

Toekomst

De grootste uitdaging voor de toekomst van het LOVK is, ondanks het kleiner worden van de doelgroep, de kwaliteit van het onderwijs aan varende kinderen hoog te houden. 'Het afnemen van de doelgroep roept bij de overheid de vraag op of je nog wel moet bestaan als er landelijk minder schipperskinderen zijn. Wij vinden het voor deze kinderen van groot belang om te blijven bestaan, hoe klein de doelgroep ook is. Het goede nieuws is dat er weer jonge schippers met kinderen bij komen. We zullen er alles aan doen om het onderwijs aan varende kinderen in stand te houden', vertelt een strijdbare Van Laren.

Voor de Rijdende School heeft de grootste uitdaging alles met ICT te maken. 'We zitten op wisselende locaties en scholen door het hele land. Dan kom je technische uitdagingen tegen. Ook de privacywetgeving heeft veel consequenties voor ons werk en de samenwerking met de winterscholen. We willen de ononderbroken ontwikkelijn nog beter waarborgen en volgen. ICT en afstandsonderwijs spelen daarbij een belangrijke rol. Een groot deel van ons volgende strategisch beleidsplan zal hieraan gewijd zijn', lacht Booij. 🌟

Anita van Laren

‘Vragen ouders of in een bepaalde plaats een school kan komen, dan maken we daar een school’

”